

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

GÜNLÜDÜR
22 adet
39338-39359

Sayı : 64443507-500
Konu : Soru önergesi

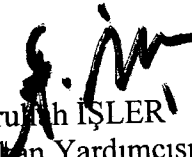
08/05/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kan. Kar. Bşk.'nın 11/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-165972 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri tarafından şahsıma yöneltilmiş bulunan 7/39338, 7/39339, 7/39340, 7/39341, 7/39342, 7/39343, 7/39344, 7/39345, 7/39346, 7/39347, 7/39348, 7/39349, 7/39350, 7/39351, 7/39352, 7/39353, 7/39354, 7/39355, 7/39356, 7/39357, 7/39358, 7/39359.esas numaralı önergelerin cevabı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Emrullah İŞLER
Başbakan Yardımcısı

EK:
Soru önergesi cevabı

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Prof. Dr. Emrullah İŞLER)

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Önergeyi Veren Milletvekili : Özcan YENİÇERİ

Ankara Milletvekili

Önerge Esas No : 7/39338, 7/39339, 7/39340, 7/39341, 7/39342,
7/39343, 7/39344, 7/39345, 7/39346, 7/39347,
7/39348, 7/39349, 7/39350, 7/39351, 7/39352,
7/39353, 7/39354, 7/39355, 7/39356, 7/39357,
7/39358, 7/39359.

C E V A P

Türkiye Diyanet Vakfı, 13 Mart 1975 tarihinde Türk Medeni Kanununda Değişiklik yapan 903 sayılı Yasa ile kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişisidir. Türkiye Diyanet Vakfı, 18 birimi, 973 şubesi ile Türkiye’de ve 100’den fazla ülkede 40 yıldır; “yeryüzünde iyiliğin egemen olması için insanlara ve bu yolda çaba sarf eden kurumlara maddi ve manevi destek olmak” misyonu, “ülkemizde ve yedi kıtada insanlığın hizmetinde bir vakıf olmak” vizyonu ile de İslâm’a ve insanlığa hizmet etmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı’nın her türlü hizmetine destek vermek üzere kurulan Vakfın gayesi; Diyanet İşleri Başkanlığınca yurt içinde ve yurt dışında yürütülen hizmetlerin süratli ve etkin bir şekilde sürdürülmesine, İslam dininin gerçek hüviyeti ile araştırılmasına ve tanıtılmasına, toplumun din konusunda aydınlatılmasına yardımcı ve destek olmak; gereken yerlerde Cami, Kur’an Kursları ile eğitim ve kültür kurumları inşa edip donatmak veya mevcut olanları maddi ve gayri maddi kaynaklarla desteklemek; sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın desteklenmesine, öncelikle vatandaş ve soydaşlarımız olmak üzere tüm Dünya Müslümanlarının sosyal, sağlık, kültürel ve dini eğitim seviyesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak; Vakfın imkânları nispetinde savaş, işgal, afet gibi durumlarda yardım bekleyen

tüm insanlığa din ve milliyet ayrımı gözetmeksizin insani ihtiyaçları karşılamak üzere yardım etmek; Vakfa yapılacak her türlü ayni veya nakdi bağışların, zekât, fitre gibi yardımların, giyecek, gıda, araç-gereç vb. ihtiyaç maddelerinin, şartlarına uygun olarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını sağlamaktır.

Vakıf, gayesi doğrultusunda yapmış olduğu tüm çalışmalarda, ilgili mevzuat çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığı ile ve gerektiğinde ilgili konularda faaliyet gösteren diğer gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlarla da işbirliği yapmaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı yukarıda belirtilen ilkeler, gayeler ve hedefler doğrultusunda kurulduğu günden bugüne yurt içinde ve yurt dışında soydaş ve dindaşlarımıza senedinde de belirtildiği üzere; ilgili mevzuat çerçevesinde dinî, hayrî, eğitim-kültür ve sosyal hizmetler sunmaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı, kurumsal yapısını çağın gelişen ve değişen şartları çerçevesinde sürekli gözden geçirerek mevcut kapasitesini iyileştirme ve artırmaya yönelik önemli adımlar atmaktadır. Vakfın ilkeleri, amaçları ve hedefleri doğrultusunda yeni bir sistem ve yeni bir anlayışla; vakıf hizmetlerinin İslâmi, insani ve stratejik değerine ilişkin her kademedede daha yüksek bir farkındalık ve şuur geliştirerek **daha bilinçli**; uzmanlar desteğiyle kurum hedefleri doğrultusunda ilk defa bir Stratejik Plan hazırlayarak, **daha planlı**; ülkemizin şefkat ve merhamet elini Haiti'den Filipinler'e, Bosna Hersek'ten Somali'ye dünyanın en ücra köşelerine taşıyacak kadar **daha küresel**; maddi ve insani kaynaklarını genişletmiş, operasyonel yeteneklerini ve kapasitesini yüksek bir seviyeye çıkarmış bir şekilde **daha organize**; etkinlik ve kuşatıcılığını yurt içi ve yurt dışı hizmet ve faaliyetleriyle artırarak **daha güvenli**; bütün dünya Müslümanlarını kucaklayan bakış açısı ve yurt dışındaki Müslüman topluluklar için birleştirici bir fonksiyon icra etmesiyle **daha kuşatıcı**; sunucu sistemlerinde yeni kurumsal yazılım programlarına, network altyapısının yenilenmesinden online ve SMS yoluyla bağış sistemlerine kadar teknolojik altyapısıyla **daha teknolojik**; yeni tanımlama ve düzenlemelerle daha hızlı ve etkin sonuçlar elde etmeye ve yoğun faaliyet üreten bir vakıf kimliğine kavuşmasıyla **daha dinamik**; bilgiye, insana ve kalıcı değer üretmeye öncelik veren vakıf profilinin belirginleşmesiyle **daha üretken**; vakıf hizmetlerinde gönüllüler, diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliğine açık ve esnek bir yaklaşımı benimsemesiyle **daha esnek**; bütçe tabanlı, bütün gelir ve giderlerin, kurum envanterlerinin en ince ayrıntısına kadar kayıt ve takibinin yapıldığı muhasebe ve yönetim yazılımları, online bağış ve bilgi verme imkanları ile hesap verebilme şuurunu ve sorumluluğuyla **daha şeffaf**; yeni stratejik plan ve

organizasyonu, yeni insan kaynakları yönetim sistemi, eğitim ve gelişim programları, ek hizmet binaları ve tüm şubelerdeki yeniden yapılanma çalışmalarıyla **daha etkin** ve aktif bir şekilde ülkemizde ve farklı coğrafyalarda faaliyet ve çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye Diyanet Vakfı, yurt içinde Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmetlerini destekleme faaliyetleri yanında eğitim-öğretim faaliyetleri ile sosyal ve kültürel faaliyetler alanında önemli çalışmalar yapmaktadır. Sözelimi bugüne kadar 220 binin üzerinde öğrenci Vakıftan burs ve eğitim yardımı almıştır. Halen 9 adet yükseköğrenim öğrenci yurduyla üniversite öğrencilerinin barınma sorunlarına bir nebze olsun katkıda bulunmuştur. Vakıf, önümüzdeki 3 yıl içerisinde 40'a yakın öğrenci yurdu inşasını tamamlayıp bu alanda ciddi bir boşluğu doldurarak istikbalimiz olan gençlerimize sahip çıkma gayreti içerisinde.

Türkiye Diyanet Vakfı yurt içinde olduğu gibi yurtdışında da önemli hizmetler yürütmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile Vakıf arasında yapılan protokol çerçevesinde yurt dışından konuk öğrenci getirilerek söz konusu öğrencilerin ülkemizde eğitimlerine devam etmeleri sağlanmaktadır. Bu çerçevede halen 74 ülkeden 1.045 konuk öğrenci Vakfımızın himayesinde eğitim görmektedir.

Sosyal faaliyetler kapsamında gerçekleştirilen yardım programları ile iftar sofraları, ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın imdadına yetişmektedir. Yurt içinde yılın her mevsiminde yapılageldiği üzere, özellikle Ramazan ayında Vakıf Genel Merkezi ile tüm şubeler ihtiyaç sahibi ailelere ayni ve nakdi yardımlar yapmaktadır. Ayrıca Vakıf Genel Merkezi tarafından Ramazan Ayında Kocatepe Camii avlusunda 2.500 kişiye; şubeler de buldukları yerlerde muhtaç kimselere yönelik iftar sofraları kurmaktadır. Yurt içinde yapılan bu hizmetlerle birlikte yurt dışında da önemli çalışmalar yapılmaktadır. 2013 yılında başta Afrika ülkeleri olmak üzere 22 ülkede (Bangladeş/Arakan, Filipinler, Kazakistan, Kırgızistan, Haiti, Küba, Dominik Cumhuriyeti, Filistin/Gazze ve Kudüs, Kamerun, Ruanda, Etiyopya, Somali, Uganda, Mali, Tanzania, Nijer, Senegal, Tacikistan, Bulgaristan, Arnavutluk) iftar sofraları kurulmuş ve muhtaç insanlara yardım dağıtımları gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı, kurulduğu günden bugüne soydaş ve dindaşlarımızın yaşadığı Türkî Cumhuriyetler, Kafkaslar ve Balkanlar başta olmak üzere Afrika'dan Asya'ya, Avrupa'dan Amerika'ya, Latin Amerika'dan Uzak Doğu'ya pek çok ülkede cami, Kur'an Kursu, okul, öğrenci yurdu gibi dinî ve hayrî hizmetlere ilişkin yüzlerce inşaat yapmış, yapmakta ve yapmaya da devam etmektedir. Söz konusu hizmetler, mahalli şartlar, maliyet ve

süre gibi faktörler göz önünde bulundurularak Vakfın mevzuatı doğrultusunda yerine getirilmektedir.

Bu bağlamda Azerbaycan'da Bakü Şehitlik Camii, Karaçukur Camii, Yevlak Çorumlular Camii, Mehtabat Camii, Leki Camii, Kuba Cuma Mescidi, Kusal Mustafa Kazdal Camii'ni; Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Camii, Tazepir Camii ve kompleksi ile Bakü Türk Lisesi'nin binalarının tadilatını; Türkmenistan'da Kıpçak Obası Camii, Türkmenistan Aşgabat İlahiyat Fakültesi'ni; Nahçıvan'da Kazım Karabekir Camii'ni; Kazakistan'da Tolgar Camii, Miçurin Camii, Nekolayevka Camii; Kırgızistan'da Koçgor Camii, Özgen İmam Serahsi Külliyesi, Osh İlahiyat Fakültesi binaları; Kırım Özerk Cumhuriyetinde Akmescit Fantanı Hz. Ebu Bekir Camii, Zalatopoli Fatih Camii, Hacı Arif Bey Camii, İmam-ı Azam Camii, Esmâ Sultan Camii, Sülbiye Hanım Camii, Kirovski Hz. Osman Camii, Sarısu Hz. Ali Camii yapım, bakım ve onarımlar; Romanya'da Babadağ Camii Restorasyonu, Köstence Aziziye Camii, Köstence Kumluk Camii, Köstence Ovidiu Camii, Kemal Atatürk İlahiyat ve Pedagoji Lisesi yapım, bakım ve onarımı; Bulgaristan'da Mestanlı ve Şumnu İlahiyat Lisesi ve Yurtları inşaatı; Somali Mogadişu İmam-Hatip Lisesi ve Yetimhanesi, Somali Abdulaziz Camii ve Külliyesi ile Osmanlı Mescidi; Bosna-Hersek'te Gorajde Kayseri Camii ve Külliyesi; Mali'de Mali Bamako Eyüp Sultan Camii; Kosova'da Mitroviça Camii ve KKTC'de Girne Nurettin Ersin Paşa Camii gibi yüzlerce inşaat tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Kırgızistan'da Bişkek Merkez Camii ve Külliyesi, Kazakistan'da Hoca Ahmet Yesevi Camii ve Külliyesi, Hoca Ahmet Yesevi Üniversite Camii; Rusya'da Moskova Merkez Camii; Belarus-Minsk Camii; KKTC'de Lefkoşe Hala Sultan Camii ve Külliyesi; Arnavutluk'ta Tiran Camii ve Külliyesi; Latin Amerika'da Haiti'de Buhara el-İman Camii ve onlarca Mescit; Filipinler'de Cebu Khairiah Skatuna Camii, Ormok Mabini Camii ile DSW Camii ve onlarca Cami ve Mescit; ABD'de Maryland Eyaletinde İslam Kültür Merkezi inşaatı devam eden bazı örneklerdir. Ayrıca dünyanın pek çok yerinde cami, mescit, okul gibi inşaat, tamir ve tadilat iş ve işlemlerine Vakıf aracılığıyla nakdi yardımlarda bulunulmuştur.

Bilindiği gibi Türkiye Diyanet Vakfı'nın yapmış olduğu tüm iş ve işlemler, Vakıflar Genel Müdürlüğü mevzuatına tabi olup Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından da periyodik olarak denetlenmektedir.

Yukarıda sayılanlarla birlikte Vakfın muhtelif yerlerde yapmış olduğu yapım/bakım ve onarım çalışmalarına ilişkin detaylı bilgiler ülkeler ölçeğinde aşağıda verilmiştir:

AZERBAIJAN:

1. Bakü Şehitlik Camii; 1994 yılında başlanan 320 kişilik cami, kubbeli ve çift minareli olup 1996 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır. Cami ve komplekste (Şadırvan, çeşme, WC, yönetim binası) bulunmaktadır.
2. Karaçukur Camii; 1994 yılında başlanan 450 kişilik cami çatılı olup tek minarelidir. 1996 yılı içinde bitirilerek hizmete açılmıştır. Cami ve kompleksinde WC, abdest alma mahalli ve çevre düzenlemesi yapılmıştır.
3. Yevlak Çorumlular Camii; 1994 yılında başlanan 600 kişilik cami, kubbeli ve tek minareli olup, 1998 yılında bitirilmiş ve hizmete açılmıştır.
4. Bakü Devlet Üniversitesi kampüsü içerisindeki İlahiyat Fakültesi Camii; Hayırsever bir vatandaşımız tarafından sadece kaba inşaat giderleri karşılanan 600 kişilik kubbeli ve tek minareli cami 1997 yılında bitirilmiş ve hizmete açılmıştır.
5. Mehtabat Camii, 320 kişilik kubbeli tek minareli olup 2000 yılı içinde bitirilmiştir. Cami külliyesinde Abdest alma ve WC bulunmaktadır.
6. Kuba Mescidi; minaresi ve WC inşaatları 1998 yılında bitirilmiş ve hizmete açılmıştır.
7. Lekı Camii, 320 kişi kapasiteli kubbeli ve tek minareli olarak yapılan cami 1999 yılında bitirilmiş ve hizmete açılmıştır. Cami külliyesinde imam lojmanı, wc ve abdest alma birimleri vardır.
8. Kusar'da hayırsever Mustafa Kazdal adına başlatılan ve kabası bitirildikten sonra Vakfımız tarafından ikmal ettirilen 600 kişi kapasiteli cami, kubbeli ve tek minarelidir. 1998 yılında bitirilmiş ve hizmete açılmıştır.
9. Tazepir Camii ve Kompleksinin Tamirat ve Onarımı; 1999 yılı içerisinde mevcut yapının teras yalıtımı ile çatı tamir ve onarım işleri yaptırılmıştır.
10. Bakü Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi yakınındaki 5 Katlı Binanın Tamirat ve Onarımı; $14.70 \times 57.81 = 850 \text{ m}^2$ taban alanlı, Bodrum dahil 6 katlı Binanın, tamirat ve onarım işleri bitirilmiştir.
11. Bakü Türk Lisesi Onarım İnşaatı; $14.70 \times 58.70 = 863 \text{ m}^2$ taban alanlı, Bodrum dahil 6 katlı Binanın, tamirat ve onarım işleri bitirilmiştir.

TÜRKMENİSTAN:

1. Açılışı Türkmenistan Reysicumhuru Sapar Murat Türkmenbaşı Niyazov ve Sn. Diyanet İşleri Başkanı tarafından yapılan Kıpçakobası Camii ve kompleksi; 1994 yılında başlanan 320 kişilik cami, kubbeli ve çift minareli olup külliyesi 1996 yılında

tamamlanarak hizmete açılmıştır. Komplekste camiden başka imam lojmanı, Kur'an Kursu, WC, Şadırvan yer almaktadır.

2. Aşgabat İlahiyat Fakültesi, İlahiyat Lisesi İnşaatları; Toplam 22.830,75 m² açık, 6.000 m² kapalı alanlı, 15 derslikli Fakülte ve 180 öğrenci kapasiteli Yurt Binası inşaatları Vakfımızca yaptırılarak hizmete açılmıştır.

KIRIM:

1. Kırım Özerk Cumhuriyetinde 5 adet çatılı cami, minareleri ile birlikte temelden inşa edilmiş ve hizmete açılmıştır.
2. Ayrıca mevcut 6 adet caminin onarımı yaptırılarak hizmete açılmıştır.

NAHCIVAN:

1. Nahçıvan Kazım Karabekir Camii; 1994 yılında başlanan 600 kişilik cami, kubbeli ve çift minareli olup inşaatı 1998 yılında bitirilmiş ve hizmete açılmıştır.
2. Nahçıvan Kazım Karabekir Camii Kubbe Kurşun Kaplamalarının Yenilenmesi ve Tadilat-Onarım işleri; 2007 yılında yaptırılmıştır.

KAZAKİSTAN:

1. Talgar Camii,
2. Miçurin Camii,
3. Nekolayevka Camilerine 1994 yılında başlanmış olup, her biri kubbeli, 600 kişilik ve tek minarelidir. Camilerin yanı sıra imam lojmanı, Kur'an Kursu, Şadırvan, WC gibi bölümler bulunmaktadır. Camiler ve kompleksleri 1996 yılı içinde bitirilerek hizmete açılmıştır.
4. Kazakistan – Türkistan şehrinde “Hoca Ahmet Yesevi Camii ve Külliyesi” inşaatının kaba inşaat işleri tamamlanmış, ince inşaat işlerine ise devam edilmektedir.
5. Almatı Merkez Camii'nin; kubbe tezyinatının proje ve uygulaması işleri 1999 yılında başlayarak, 2000 yılında tamamlanmıştır.
6. Hoca Ahmet Yesevi Türk-Kazak Üniversitesi Camii İnşaatı; Proje çalışmaları başlatılmış olup, uygulama projeleri tamamlanıp inşaat ruhsatı alındığında inşaata başlanacaktır.

KIRGIZİSTAN:

1. Koçgor Camii inşaatı; 1994 yılında başlanan 600 kişilik cami, kubbeli ve tek minarelidir. Cami külliyesinde imam lojmanı, Kur'an Kursu, Şadırvan, WC gibi

inşaatlar bulunmaktadır. Cami ve kompleksi 1996 yılı içinde bitirilerek Kırgızistan Devlet Başkanı ve Diyanet İşleri Başkanının iştiraki ile hizmete açılmıştır.

2. Osh Şehri – Özgen İlçesindeki İmam Serahsi Türbesinin Restorasyonu tamamlanarak 2012 yılı içerisinde hizmete açılmıştır.
3. Bişkek Camii ve Külliyesi inşaatına 2012 yılında başlanmış olup kaba inşaatı devam etmektedir.
4. Osh İlahiyat Fakültesi Onarımı, Lojman ve Yurt Binası İnşaatları; Osh Vilayetindeki Üniversite Binasından tahsis edilen kısmın onarımı yapılmıştır. Ayrıca, Türkiye’den gönderilen öğretim görevlileri için 6 dairesel lojman binası ve Öğrenciler için ise 250 öğrenci kapasiteli Yurt Binası inşaatları tamamlanarak hizmete açılmıştır.

ROMANYA:

1. Babadağ Camii Restorasyonu; Restorasyon projesi Romen Makamları ile müştereken hazırlanan cami, imam evi ve türbelerin restorasyon işleri 1998 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır.
2. Köstence Şehrindeki Aziziye Camii’ne 1999 yılında minber ile kürsü yaptırılarak mahalline gönderilmiştir.
3. Kumluk Camii’ne 2006 yılında büyük boy kündekarili ahşap minber yaptırılmış ve mahalline gönderilmiştir.
4. Kumluk - Ovidiu Camii’ne 2006 yılında minber ve mihrap çinileri yaptırılmış ve mahalline gönderilmiştir.
5. Kumluk Camii’nde kullanılmak üzere küçük boy kündekarili kemerli kürsü yaptırılmış ve 2009 tarihinde mahalline gönderilmiştir.
6. Kemal Atatürk İlahiyat ve Pedagoji Lisesi; Romanya’daki Müslüman Türk azınlığa tahsis edilen metruk binanın tamirat ve onarım işleri yaptırılarak eğitim-öğretime açılmıştır.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ:

1. Girne Camii; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Girne şehrinde yaptırılan cami, 600 kişilik kubbeli ve çift minarelidir. Cami kompleksinde erkek ve bayan WC, abdest alma mahalli ve şadırvan bulunmaktadır. Kıbrıs Cumhurbaşkanı ve Türkiye’den ilgili Bakanlar ve Diyanet İşleri Başkanı’nın iştiraki ile 15.11.1996 günü temeli atılan cami tamamlanarak 14.05.1999 tarihinde hizmete açılmıştır.

2. Lefkoşa/Haspolat Hala Sultan Camii ve Külliyesi Proje ve İnşaatının yapımı, betonarme kaba inşaatı bodrum kat seviyesinde devam etmektedir.

FİLİSTİN:

1. Mescid-i Aksa Camii'nin zamanla tahrip olan cami dış duvar ve çatı çinileri, orijinaline uygun olarak 1996 yılında yaptırılmış ve Kudüs'e gönderilmiştir.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ:

1. New York İslam Kültür Merkezi Camii'ne döşenecek çiniler 1997 yılında Türkiye'den temin edilerek gönderilmiş ve döşemesi yapılmıştır.
2. New York Bergen Camii Ahşap Oymalı Mihrap, Minber ve Kürsünün Yapımı tamamlattırılarak mahalline gönderilmiştir.

RUSYA FEDERASYONU:

1. Saint-Petersburg şehrindeki tarihi camiye 2 adet kapı ile halısı 1997 yılında satın alınmış ve mahalline gönderilmiştir.
2. Moskova'da ibadete açılan Zafer Parkı Camii, Yaroslav şehrindeki tarihi cami ve Tver şehrindeki tarihi mescit için Osmanlı Mimari özelliği taşıyan 3 adet minber satın alınmış ve mahalline gönderilmiştir.
3. Saint-Petersburg şehri, Primorski Rayonu'nda inşa ettirilmekte olan camiye ahşaptan mamul mihrap, minber ve kürsü yaptırılarak 2008 yılında mahalline gönderilmiştir.
4. Saint-Petersburg Şehri, Primorski Rayonu'nda inşa ettirilmekte olan cami mihrabının sağına ve soluna çini "Allah ve Muhammed" yazıları ile iki yazının ortasına çini "Cin Suresi 18. Ayet" yazıları yazdırılarak 2008 yılında mahalline gönderilmiştir.
5. Saint-Petersburg Şehri, Primakov Rayonu'nda yaptırılan cami mihrabının çevresine Ayet el Kürsî yazılı çiniler imal ettirilerek 2011 yılında mahalline gönderilmiştir.
6. Moskova Merkez Camii iç tezyinat mimari avan projeleri Vakfımızca 2010 yılında yaptırılmıştır.

SOMALİ:

1. Somali – Mogadişu şehrindeki Abdülaziz Camii ve Müştemilatı ile Merkez Camii ve Müştemilatının Tamirâtı işleri; İç savaş ve bakımsızlıktan dolayı yıpranmış ve harap olmuş camiler komple bakıma alınmış ve onarımları büyük ölçüde tamamlanmıştır. İnce işler ve Merkez Camii altındaki İlahiyat Enstitüsünün yapım işlerine devam edilmektedir.

FİLİPİNLER:

- 1) Filipinler’de tayfundan etkilenen Ormoc Şehrinde inşa edilecek DSWD Camii ile Mabini Camii inşaatlarına başlanmıştır.
2. Filipinler’de tayfundan etkilenen Cebu Şehrindeki Manisa Camii, Al-Khairiah Camii ve Sikatuna St. Camilerine Abdest Alma, WC, Duş inşaatlarının yapımına başlanma aşamasındadır.

İTALYA:

1. İtalya - Roma şehrindeki İslam Merkezi Camii’nin duvar ve mihrap çinileri yaptırılarak mahalline gönderilmiş ve yerine montajı yapılmıştır.

PAKİSTAN:

1. North West Fronier Province (NWFP) Eyaletinde yer alan Abdottabad kentine bağlı bir yerleşim birimine 12 derslikli bir okul (Secondari) betonarme olarak 2007 yılında inşa edilmiş ve hizmete açılmıştır.

BANGLADEŞ:

2. Bangladeş - Chittagona şehrindeki tarihi camiye 1997 yılında üç adet avize satın alınmış ve Dışişleri Bakanlığı vasıtasıyla mahalline gönderilmiştir.

KOSOVA:

1. Priştina şehrindeki I. Murat Hüdavendigar Türbesi ve Eski Selamlık Binasının restorasyon inşaatı 2005 yılında tamamlanmıştır.
2. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın Kardeş Şehir Projesi kapsamında Antalya İli ile Kosova’nın Prizren Şehirleri eşleşmiş ve yapılan görüşmeler sonucunda, şehrin öncelikli ihtiyacı olan bir caminin Prizren Şehrinin en büyük semti olan Ortakol Bölgesinde yapılması uygun bulunmuş ve Antalya Şubemizce cami inşaatı tamamlanmıştır.

ALMANYA:

1. Duisburg Şehrindeki DİTİB Merkez Camii’ne ahşap oymalı mihrap, minber ve kürsü, müezzin mahfeli, ahşap korkuluk ve giriş kapılarının imalatları yaptırılmış ve 2009 yılında mahalline gönderilmiştir.

İSVİÇRE:

1. Bern Şehrinin, Ostermundigen semtinde bulunan Türk Camii'ne ahşap kürsü, minber, mihrap ve müezzin mahfilinin imalatları yaptırılmış ve 2009 yılında mahalline gönderilmiştir.

Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yurt dışındaki cami inşaatları için ödenek gönderilen yerler ile tarihleri aşağıdaki listede belirtilmiştir.

YIL	ÜLKE	ŞEHİR	HİZMET VEYA FAALİYET
2012	ABD	Lanham	Türk Amerikan Cami ve Kültür Merkezi İnşaatı
2012	Almanya	Köln	Köln DİTİB Merkez Camii ve Kültür Merkezi İnşaatı
2012	Kazakistan	Türkistan	Hoca Ahmet Yesevi Camii İnşaatı
2012	Kırgızistan	Bişkek	Bişkek Merkez Camii İnşaatı
2012	Danimarka	Ringsted	Ringsted Camii Onarımı
2013	A.B.D	Maryland	Türk Amerikan Camii ve Kültür Merkezi İnşaatı
2013	A.B.D	New York	Rochester Türk Cemiyeti Camii İnşaatı
2013	Almanya	Köln	Köln Merkez Camii İnşaatı
2013	Kazakistan	Türkistan	Hoca Ahmet Yesevi Camii ve Külliyesi İnşaatı
2013	Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	Lefkoşe	Haspolat Mevkii Hala Sultan Camii ve Müştemilat İnşaatı
2013	Kırgızistan	Bişkek	Bişkek Camii ve Külliyesi İnşaatı

“Kardeş Şehir Uygulama Projesi” ilgili ülkelerle geliştirilen ilişkiler ve talepler doğrultusunda İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarımızın görüşleri alınarak gerçekleştirilmektedir. Söz konusu proje, Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatı kuruluşları olan il ve ilçe müftülükleri tarafından yapılmaktadır.

73 İl ile 137 ilçemizin 95 ülkede belirlenen 203 şehirle “Kardeş Şehir Programı” çerçevesinde eşleştirilmesi ve söz konusu eşleştirilmelere her geçen gün bir yenisinin daha

eklenmesi projenin büyüyerek devam etmesini beraberinde getirmektedir. Proje kapsamında Kur'an Kursu, idari binalar ve eğitim kurumları başta olmak üzere önemli hizmetler gerçekleştirilmektedir.

Bu noktada ilgili proje çerçevesinde yürütülen çalışmalar, yapılan yardımlar ve yardımların nerelere yapıldığına dair hususlar, soru önergesinde ifade edilen doğrultuda aşağıda zikredilmiştir.

2011 YILI

1. Gürcistan Ahıska Bölgesi Camileri için Trabzon Müftülüğünce 25.500 ABD Doları,
2. Polonya Bialystok İslam Kültür Merkezi için Kocaeli Gebze Müftülüğünce 20.000 Avro,
3. Abhazya Suhumi Camiinin tamiratu için Kocaeli Müftülüğünce 89.030.45 TL,
4. Ukrayna Donetsk Camii için Osmaniye Müftülüğünce 17.681.25 TL,
5. Romanya Köstence Müftülüğü için Afyon Müftülüğünce 13.000 Avro,
6. Makedonya Üsküp Kültür Merkezi için Balıkesir, Bolu, Burdur, Bursa ve Bartın Müftülüklerince 92.726 Avro,
7. Bosna-Hersek Jepçe Camii için Ankara ve Bursa Müftülükleri tarafından 150.922.79 Avro,
8. Sırbistan Vuhanovak İslam Birliği için Kırşehir Müftülüğünce 10.000 Avro,
9. Karadağ Podgorica İslam Medresesi için İst.Fatih Müftülüğünce 16.000 Avro,
10. Bosna-Hersek Maglaj Medreseleri için Erzincan Müftülüğünce 25.000 Avro,
11. Slovenya Lublijana İslam Kültür Merkezi için Hollanda Diyanet Vakfınca 20.000 Avro,
12. Abhazya Suhumi'ye Giresun Müftülüğünce 35.000 Avro,
13. Gürcistan'a Artvin Müftülüğünce 20.000 Avro,
14. Arnavutluk'a Niğde Müftülüğünce 4.749.79 Avro,
15. Kosova Brodasan Köyü Camii için Yalova Müftülüğünce 5.966 Avro; Bursa Yıldırım Müftülüğünce 10.188 Avro,
16. Arnavutluk'a İskenderun Müftülüğünce 1.500 ABD Doları,
17. Kırgızistan'a İmam Serahsi Türbesi İçin T.D.V. tarafından 15.000 ABD Doları,
18. Gürcistan'a Trabzon Müftülüğünce 31.434 ABD Doları,
19. Gürcistan'a Sakarya Müftülüğünce 41.340 ABD Doları,
20. Gürcistan'a Artvin Müftülüğünce 8.000 ABD Doları,
21. Belarus'a Malatya Müftülüğünce 205.000 ABD Doları,

22. Rusya Federasyonu'na Moskova'da iftar programı için İstanbul Müftülüğünce 7.000 ABD Doları,
23. Rusya Federasyonu'na Yayın Basımı için İstanbul Müftülüğünce 17.000 ABD Doları,
24. Rusya Federasyonu'na 4. Teoloji Konferansı için T.D.V. tarafından 40.000 ABD Doları,
25. Makedonya'ya Balıkesir Müftülüğünce 12.976 TL,
26. Ukrayna Harkov Hz. Fatıma Camii için G.Antep Müftülüğünce 17.000 ABD Doları,
27. Kosova İpek'te Çeşitli restorasyonlar için Yalova Müftülüğünce 12.069 TL.,
28. Bosna-Hersek Jablanica ve Banja Luka (Ferhadiye) camileri için Kardeş Şehir Müftülüklerince 92.587.59 Avro,
29. Makedonya'ya İ.D.B.B.'na Radyo İstasyonu kurulması amacıyla T.D.V. tarafından 10.000 ABD Doları,
30. Kırgızistan'a Yardım Paketleri hazırlanması amacıyla T.D.V. tarafından 10.000 ABD Doları,
31. Gürcistan'a Ordu Müftülüğünce 11.000 ABD Doları,
32. Rusya Federasyonu'na (Karaçay-Çerkesya) İst.Beykoz Müftülüğünce 86.400 ABD Doları,
33. Litvanya Vilnius'ta İslam Kültür Merkezi İçin T.D.V. tarafından 150.000 TL.; Manisa Müftülüğü tarafından 136.551 TL.,
34. Rusya Federasyonu Tataristan Kadınlar Birliği için İstanbul Müftülüğünce 40.000 ABD Doları,
35. KKTC Camileri ses cihazları alımı için Hatay, Isparta ve Mersin Müftülükleri tarafından 153.755.31 TL.,
36. Bulgaristan Kırkova Camii için Bursa M. Kemal Paşa Müftülüğünce 3.376.00 Avro,
37. Rusya Federasyonu Kalmukistan Özerk Cumhuriyetine İst. Esenler Müftülüğünce 8.000 ABD Doları,
38. Bosna-Hersek Tesseny Camii için Kütahya Müftülüğünce 24.000 ABD Doları,
39. Azerbaycan'a Konya Müftülüğünce 15.000 ABD Doları,
40. Moğolistan'a Ulanbatur'daki mescid kirası için Dini ve Sosyal Hizmet Vakfınca 6.500 ABD Doları,
41. Bosna-Hersek'e Dini ve Sosyal Hizmet Vakfın tarafından 10.000 Avro,
42. Bulgaristan'a Mestanlı İlahiyat Lisesi için Ankara İlçeleri Kardeş Şehir Müftülüklerince 172.000 TL.
43. Gürcistan'a Rize Müftülüğünce 17.000 ABD Doları.,

2012 YILI

1. Bosna-Hersek Tesseny Şehri Camii'ne Kütahya Müftülüğüne 59.000 TL.
2. Bosna-Hersek Jablanica Camii'ne İst. Gazi Osman Paşa Müftülüğüne 6.940 Avro,
3. Bosna-Hersek Tuzla Tuşen Camii'ne İst. Bağcılar Müftülüğüne 31.061 Dolar.
4. Bosna-Hersek Tesseny Camii'ne Kütahya Müftülüğüne 30.000 Avro.
5. Bosna-Hersek Banja Luka Ferhadiye Camiine Kütahya Müft. 26.857.88 Avro.
6. Bosna-Hersek Banja Luka Ferhadiye Camiine İst. Gaziosmanpaşa Müftülüğü tarafından
6.940 Avro.
7. Rusya Fed. Tataristan Kazan Şehri Camii'ne Denizli Müft. tarafından 10.540.80 TL.
8. Rusya Fed. Karaçay-Çerkesya İslam Enst. İçin İst. Beykoz Müft. tarafından 52.800
Dolar.
9. Gürcistan Hulo Camileri için Ordu Müftülüğüne 14.000 Dolar.
10. Gürcistan için Trabzon Müftülüğüne 23.000 Dolar.
11. Karadağ'daki Medrese için İst. Fatih Müftülüğüne 50.000 Avro.
12. Karadağ'daki Medrese için Ank. Keçiören, Kazan ve Gölbaşı Müftülüklerince 29.003
Avro.
13. Litvanya Vilnius'ta alınacak bina için Manisa Müftülüğüne 83.414.03 TL.
14. Bulgaristan'a Edirne Müftülüğüne 20.000 TL.
15. Azerbaycan'a Kutlu Doğum ve Minare Yapımı için Konya Müft. ce 25.000 Dolar.
16. Rusya Fed. Çelyabinsk Şehri Medresesine TDV. 12.000 TL.
17. Arnavutluk'a T.D.V. tarafından 5.000 Dolar.
18. Kırım'a Takvim basımı için T.D.V. tarafından 16.250 Dolar.
19. Moğolistan'a Takvim basımı için T.D.V. tarafından 8.000 Dolar.
20. Litvanya Vilnius'ta bina alımı için T.D.V. tarafından 90.000 Dolar.
21. Bosna-Hersek Banja Luka Ferhadiye Camii için T.D.V. tarafından 295.000 Avro.
22. Rusya Federasyonu Adıgeya'ya Cenaze aracı için İst. Beyoğlu Müftülüğü tarafından
24.500 ABD Doları.
23. Bosna-Hersek'e Maglaj Camii için Erzincan ve Tokat Müftülüğü tarafından 25.000
Avro
24. Tacikistan'a Duşanbe Mrk. Camii'nin restorasyonu için Çanakkale Müftülüğü
tarafından 27.569 ABD Doları
25. Gürcistan'a Sakarya Müftülüğü tarafından 25.253.76 ABD Doları

26. Rusya Federasyonu Dağıstan'a Çanakale Biga Müftülüğü tarafından 2.324.18 ABD Doları
27. Bosna-Hersek'e Tesseny Camii için Kütahya Müftülüğü tarafından 57.000 TL
28. Kırgızistan'a Ramazan ayı nedeniyle T.D.V. tarafından 15.000 ABD Doları
29. Arnavutluk'a Ramazan ayı nedeniyle T.D.V. tarafından 10.000 ABD Doları,
30. Arnavutluk'a Ramazan ayı nedeniyle T.D.V. tarafından İslam Topluluğu Başkanlığı'na 10.000 ABD Doları,
31. Arnavutluk'a Ramazan ayında iftar için Niğde Müftülüğü'nce 1.500 Avro,
32. Arnavutluk'a Ramazan ayında iftar için Uşak Müftülüğü'nce 1.500 Avro,
33. Kırım'a Ravno Polye Köyü Camii için Eskişehir Müftülüğü'nce 12.000 ABD Doları,
34. Bulgaristan'a Ustina Kur'an Kursu için Ankara Çankaya Müftülüğü'nce 13.365 Avro,
35. Gürcistan'a çeşitli camilerin eksikliklerinin tamamlanması için Kastamonu Müftülüğü'nce 19.985 ABD Dolar,
36. Kosova Prizren Yeni Arbana Camii'nin minaresi için Alanya Müftülüğü'nce 24.330 Avro,
37. Kırgızistan Manas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Camii için T.D.V. tarafından 100.000 ABD Doları,
38. Bosna-Hersek Tesseny Camii için Kütahya Müftülüğü'nce 130.000 TL.
39. Moğolistan Bayan Ulgi Kültür Merkezi ve Camii için İstanbul Bakırköy Müftülüğü'nce 100.000 TL,
40. Bosna-Hersek'e Tesseny Camii için Kütahya Müftülüğü'nce 43.500 TL.
41. Arnavutluk'a Sakarya Hendek Müftülüğü'nce İftar için 1.500 Avro,
42. KKTC'ne Hatay, Isparta ve Mersin Müftülüklerince eğitim-öğretim için 136.679.62 TL,
43. Gürcistan'a Leğva Köyü Kur'an Kursu için Artvin Müftülüğü'nce 4.000 ABD Doları,
44. Rusya Federasyonu'na Ulyanovski Kur'an Kursu ek binası için İstanbul Pendik İlçe Müftülüğü'nce 10.000 ABD Doları,
45. Bulgaristan'a Şumnu Nüvvab Okulu için 10 İl Müftülüğü'nce 649.376.20 TL ve 41 ABD Doları (277.996 Avro)
46. Rusya Federasyonu Moskova İslam Üniversitesine İstanbul Müftülüğü'nce 50.000 ABD Doları,
47. Estonya için İst. Kartal Müftülüğü'nce 5.000 Avro,
48. Rusya Federasyonu Viladimir Bölgesindeki Cami için Kırıkkale Müftülüğü'nce 7.500 ABD Doları,

49. Kosova'nın Mitroviça Şehrinde cami yapılması amacıyla İst. Bayrampaşa Müftülüğünce 50.000 ABD doları,

2013 YILI

1. Rusya Federasyonu Mordova Ö. Cumhuriyeti Saranks-Üsküdar Camii için İst. Üsküdar Müftülüğünce 6.650 ABD Doları,
2. Bosna-Hersek Tesseny Camii için Kütahya Müftülüğünce 59.000. TL.
3. Kırım III. Alexandr Camii için Samsun Müftülüğünce 48.000 ABD Doları (86.000 TL),
4. Litvanya'ya, Manisa Müftülüğünce 39.187.92 Avro,
5. Slovenya'ya, Cami ve Kültür Merkezi için Hac ve Umre Komisyonunca 150.000 Avro,
6. Estonya'ya, Hac ve Umre Komisyonunca 25.000 Avro,
7. Belarus'a, İvye, Novagurudak ve Aşmeni Kasabasındaki mescidlerin ihtiyaçları için Malatya Müftülüğünce 8.000 ABD Doları,
8. Gürcistan'a, Kastamonu Müftülüğünce 5.000 ABD Doları,
9. Bulgaristana, T.D.V. tarafından 9.000 Avro,
10. Gürcistan'a Kur'an kursunun aylık ihtiyaçlarının karşılanması için Artvin Müftülüğü tarafından her ay 1.100 ABD Doları,
11. Bosna-Hersek'e, Travnik'te inşa edilen cami için Manisa-Turgutlu Müftülüğünce 24.750 TL,
12. Gürcistan'a çeşitli ihtiyaçlar için Trabzon müftülüğünce 25.000 ABD Doları,
13. Kırgızistan'a Celalabat'ta inşa edilen cami için Karabük Müftülüğü tarafından 42.352.28 TL.
14. Kosova'ya 2013 yılı Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri için T.D.V. tarafından 5.000 Avro,
15. Tacikistan'a 2013 yılı Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri için T.D.V. tarafından 4.000 ABD Doları,
16. Azerbaycan'a T.D.V. tarafından Dini Hizmetler için 59.742 ABD Doları,
17. Kırım'a T.D.V. tarafından 20.000 ABD Doları,
18. Rusya Federasyonu'na Nijni Novgrad Yramaroçnaya Camii için T.D.V. tarafından 50.000 ABD Doları,
19. Rusya Federasyonu'na Stavropol Bölgesi Kayasula Camii için İst. B. Çekmece Müftülüğü tarafından 5.194 TL.; Esenyurt Müftülüğü tarafından 12.644 ABD Doları,
20. Kosova'ya Prizren Kurila Camii için Bursa Yıldırım Müftülüğünce 10.000 Avro,
21. Makedonya'ya Üsküp Pirlepe Köyü Camii için Bolu Müftülüğünce 2.000 Avro,

22. Karadağ'a Hersek Novi'de Mescid amacıyla bina alımı için T.D.V. tarafından 100.000 Avro,
23. Kırım'a Bahçesaray Vilina Köyü Camii ve K. Kursu için Eskişehir Müftülüğünce 6.900 ABD Doları,
24. Belarus'a 2013 yılı Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri için Malatya Müftülüğünce 5.000 Avro,
25. Ukrayna Harkov Hz. Fatıma Camii için Gaziantep Müftülüğünce 24.190 ABD Doları,
26. Yunanistan (B.Trakya) Dedeağaç'ta yaptırılan Kur'an Kursuna Nevşehir Müftülüğünce 8.000 Avro,
27. Makedonya'da Kanatlar Köyü Cami için Bolu Müftülüğünce 851 Avro,
28. Bosna-Hersek Tuzla-Odzak İlçesi camilerinin ihtiyaçları için Bağcılar Müftülüğünce 10.000 Avro,
29. Moğolistan Bayan Ulgi Camii ve Kültür Merkezi için Bakırköy Müftülüğünce 162.000 ABD Doları,
30. Makedonya Debre ili Trebişt Köyü Camii için Manisa Müftülüğünce 82.466.99 TL.,
31. Rusya Federasyonu Moskova İslam Üniversitesi Binası Restorasyonu için İstanbul Müftülüğünce 100.000 ABD Doları,
32. Rusya Federasyonu'nun 9 ayrı bölgesinde verilecek iftar yemeği için İstanbul ve İlçe Müftülüklerince 51.000 ABD Doları,
33. Arnavutluk'ta iftar için Niğde ve Hendek Müftülüklerince 1.500'er = 3.000 ABD Doları,
34. Romanya'ya Köstence Çalarası'de yapılan cami için Afyonkarahisar Müftülüğünce 59.960.00 ABD doları,
35. Kosova'ya Ferizay İli Komoglova Köyü Camii için Yalova Müftülüğü'nce 17.272.00 Avro,
36. Azerbaycan'a T.D.V. tarafından 6.000 ABD Doları,
37. Arnavutluk Durres Rinia Camii için Uşak Müftülüğünce 22.945.00 TL.,
38. Bulgaristan Tirgovişte Derbent Köyü Camii için Çorlu Müftülüğünce 7.250.00 Avro,
39. Ukrayna-Kırım'da çeşitli camilere bilgisayar alımı için Eskişehir Müftülüğünce 20.000.00 Avro,
40. Gürcistan'a çeşitli hizmetler için Sakarya Müftülüğünce 29.435.057 ABD Doları,
41. Romanya Köstence Çalarası Camii için Afyon Müftülüğünce 59.960.00 ABD Doları,
42. Ukrayna Kırım Bahçesaray Kokkoz Köyü Camii için Eskişehir Müftülüğünce 8.000.00 ABD Doları,

43. Bulgaristan Burgaz Aytos Gürgen Köyü Camii için Kırklareli Müftülüğünce 28.320.04 TL.
44. Moğolistan Ulanbatur'da mescid ve yurt için T.D.V. tarafından 35.000.00 ABD Doları,
45. Rusya Federasyonu, Ufa İslam Üniversitesi için İstanbul Müftülüğünce 52.000.00 ABD Doları,
46. Ukrayna Kırım Sivastopol III. Alexander Hatırı Camii için Samsun Müftülüğünce 43.691.00 TL. gönderilmiştir.

Ayrıca,

- Trabzon İli Vakfikebir İlçe Müftülüğünün Fildişi Sahillerinin Başkenti Abidjan'da yapımı devam eden Palateau Camii için Vakfikebir İlçe Müftülüğünce temin edilen 5.465 ABD Doları, T.C. Abidjan Büyükelçiliğimize gönderilmiştir.
- Başkanlığımız ve Gana Dostluk ve Yardımlaşma Derneği işbirliği ile Gana'nın Başkenti Akra'da Osmanlı mimarisine uygun bir cami inşaatında kullanılmak üzere 43.000 Türk Lirası ve 75.160 ABD Doları Samsun Çarşamba İlçe Müftülüğünce gönderilmiş, ayrıca söz konusu proje için Türkiye Diyanet Vakfı tarafından 200.000 ABD doları kaynak tahsis edilmiştir. Yine ülkemizden gidecek olan nitelikli malzemelerin temininde kullanılmak üzere 250.000 Türk Lirası Gana Dostluk Derneğine aktarılmıştır.
- Mali'nin başkenti Bamako'da İstanbul İli Eyüp İlçe Müftülüğü tarafından 1.940.000 Avro tutarındaki Osmanlı Mimarisine uygun olarak "İstanbul Eyüp Sultan" Camii yaptırılarak 06 Aralık 2013 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ 'in iştirakiyle ibadete açılmıştır.
- İstanbul İli Başakşehir İlçe Müftülüğü tarafından Tanzanya'nın Başkenti Darusselam'da bulunan Chakuwama Yetimler Yurdunun restorasyonunda kullanılmak üzere 50.000 ABD Doları gönderilmiştir.
- Burkina Faso'nun başkenti Ouagadougou'da başlatılan ve halen devam eden cami inşaatında kullanılmak üzere İzmir İli Balçova İlçe Müftülüğü tarafından 85.000 TL (seksen beş bin) ve 51.465 (ellibirbindöryüzaltmışbeş) Euro gönderilmiştir.
- İstanbul İli Kadıköy İlçe Müftülüğü tarafından Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne 100 adet Fransızca Kur'an-ı Kerim ile 50 adet Sarık-Cübbe anılan ülkeye gönderilmiştir.

- Kongo Demokratik Cumhuriyeti'ndeki dindaşlarımıza ücretsiz olarak dağıtılmak üzere 77.892,50 TL. Tutarındaki 17.850 adet çeşitli dini yayın 18.755,15 TL. Gümrük bedeli karşılanarak gönderilmiştir.
- Kamerun'un başkenti Younde'de bulunan Merkez Camiinin restorasyonunda kullanılmak üzere T.D.V. tarafından 26.542.338 CFA (90.000 TL civarı) tutarında yardım Nisan ayı içerisinde Yaounde Büyükelçiliği'nin belirttiği hesaba gönderilmiştir. Ayrıca söz konusu camiye halı alınımında kullanılmak üzere 10.000 ABD Doları gönderilmiştir.
- Başkanlığımızın Afrika ülkelerine yönelik izlediği politikaya paralel olarak Kamerun'da yaşayan dindaşlarımızın dini eğitim ve din hizmetleri alanlarındaki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla T. C. Younde Büyükelçiliği koordinesinde kullanılmak üzere 50.000 ABD Doları yardım gönderilmiştir.
- Senegal'in başkenti Dakar ile eşleştirilen Amasya İli Merzifon İlçe Müftülüğü tarafından Senegal'in Fatick şehrinde Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı işbirliğiyle tadilatının gerçekleştirilmesi planlanan caminin restorasyonunda kullanılmak üzere 33.168 Avro Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'na gönderilmiştir.
- Samsun Bafra Müftülüğü tarafından Gambiya'nın Başkenti Banjul şehrine 10.000 adet Kuran-ı Kerim'in 2014 yılı Ocak ayı içerisinde gönderilmesi sağlanmıştır.
- Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nin başkenti Kinşasa'da faaliyet gösteren Eğitim, Kültür ve Dayanışma Derneği aracılığı ile Başkentte bulunan yetimhanenin tefrişatında kullanılmak üzere 70.000 ABD Doları anılan ülkeye gönderilmiştir.

Bilindiği üzere Türkiye Diyanet Vakfına ait biri İstanbul'da diğeri de Ankara'da olmak üzere iki adet hastane bulunmakta idi.

Türkiye Diyanet Vakfı yetkili organları, Vakfın sürdürmüş olduğu hizmetlerin etkinliğini ve verimliliğini artırmak amacıyla Vakfa ait hastanelerin Sağlık Bakanlığına devri hususunda ilgili mercilerle gerekli görüşmeleri yapmış, sonuçta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 19.02.2014 tarih ve 28918 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 06.02.2014 tarih ve 6518 sayılı Kanunun 122'inci maddesiyle 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 14'üncü maddesi çerçevesinde Türkiye Diyanet Vakfı'na ait hastanelerin Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu'na devrine ilişkin bir düzenleme yer almıştır.

Hastanelerin devrine ilişkin yukarıda işaret edilen Kanun'un Geçici 14 üncü maddesi aşağıda verilmiştir:

(1) Türkiye Diyanet Vakfına ait hastaneler, taşınır ve taşınmazları; alt işveren veya hizmet alımı ilişkisi olmaksızın bir iş sözleşmesine dayalı olarak 21/11/2013 tarihi itibarıyla anılan hastanelerde çalışmakta olup da Sosyal Güvenlik Kurumuna tescili yapılmış olanlardan 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde öngörülen genel ve ilgili kadro veya pozisyon için aranılan özel şartları taşıyanlar aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde Vakfın talebi üzerine bir yıl içinde Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna devredilir.

(2) Bu maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde;

a) Devredilen hastanelerin taşınır ve taşınmazları ile bunların bedeli Maliye Bakanlığı temsilcisinin koordinatörlüğünde, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ve Türkiye Diyanet Vakfı temsilcilerinden oluşacak üç kişilik komisyonlar tarafından tespit edilerek tutanağa bağlanır. Komisyonlar, bedel tespit ederken gerektiğinde meslek kuruluşlarından veya bilirkişilerden yararlanabilir. Tespit edilen bedel Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunca belirlenecek sağlık kurum ve kuruluşlarının döner sermaye gelirlerinden bir yıl içinde Türkiye Diyanet Vakfına ödenir.

b) Birinci fıkrada belirtilen şartları taşıyan personelden bir ay içinde talepte bulunanlardan;

1) Tabipler ve dış tabipleri çalışmakta oldukları ildeki Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun ihtiyaç bulunan sağlık kurum veya kuruluşlarının memur kadrolarına atanırlar.

2) Tabipler ve dış tabipleri dışındaki diğer personel, yaptıkları iş, eğitim durumu ve buldukları pozisyon dikkate alınarak Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığının izni ile çalışmakta oldukları ildeki Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun ihtiyaç bulunan sağlık kurum veya kuruluşlarına, döner sermaye adına vızelenen pozisyonlarda istihdam edilmek üzere, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası hükümleri uyarınca sözleşmeli personel statüsüne geçirilir.

Atamada ve sözleşmeli personel pozisyonlarına geçirilmede, iş sözleşmeleri askıda bulunanlar dâhil tam zamanlı çalışanlar ile emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilmek suretiyle çalışanlar dâhil herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanmamış olanlar dikkate alınır. İş sözleşmesi askıda bulunanlar, iş sözleşmesinin askıya

alınmasını gerektiren hâlin bitiminden itibaren bir ay içinde talepte bulunmaları kaydıyla bu madde hükümlerinden yararlandırılır.

(3) Personele, memur ve sözleşmeli personel pozisyon statüsüne geçirilmeleri sebebiyle, iş mevzuatına göre Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu veya Türkiye Diyanet Vakfı tarafından herhangi bir tazminat ödenmez, kullanmamış oldukları yıllık ücretli izin süreleri için herhangi bir ödeme yapılmaz. Personelin devir tarihi itibarıyla Türkiye Diyanet Vakfında geçen ve kıdem tazminatına esas alınabilecek hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesi veya ilgili mevzuatına göre ödenecek iş sonu tazminatına esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Personelin, devir tarihine kadar olan döneme ilişkin diğer mali ve sosyal haklarından Vakıf sorumludur.

(4) Personelin emekli ikramiyesi veya ilgili mevzuatına göre ödenecek iş sonu tazminatı hesabına dâhil edilecek hizmet sürelerinden kaynaklanan ilave maliyetin finansmanına karşılık olmak üzere, devir tarihi itibarıyla ilgililerin atandıkları kadro veya pozisyon unvanı ile derecesi ve kademesi ile hizmet süreleri esas alınarak hesaplanacak emekli ikramiyesi ile iş sonu tazminatı toplam tutarı, Türkiye Diyanet Vakfı tarafından bir yıl içinde döner sermaye hesabına ödenir veya devredilen hastanelere ait taşınır ve taşınmaz bedellerinden mahsubu yapılır.

(5) Bu maddenin uygulanmasında ilgili kanunların kadro kısıtlamasına ilişkin hükümleri uygulanmaz.”

Bilindiği üzere Hastanelerin devredilmesi sadece Türkiye Diyanet Vakfı tarafından gerçekleştirilen bir uygulama olmayıp daha önce de 2010 yılında Türk Kızılay'ına ait hastaneler için aynı durum söz konusu olmuş ve devir gerçekleşmiştir. Türkiye Diyanet Vakfı'na ait hastanelerin devredilmesi de ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilebilecektir.

Türkiye Diyanet Vakfı, hizmetlerini etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde gerçekleştirmek amacıyla mevzuat çerçevesinde işletme ve iştiraklere sahiptir. Önergede ifade edilen KOMAŞ A.Ş.' de Türkiye Diyanet Vakfı'na ait bir iştiraktır.

Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayan Türkiye Diyanet Vakfı, kendi mevzuatı doğrultusunda genel, katma ve özel bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeler ve sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait olan ortaklıklar, kamu iktisadi kuruluşları ve iktisadi devlet teşekkülleri ile sermayesinin yarısından fazlası bu kuruluşlara ait olan ortaklık

ve müesseseler, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar, kamu yararına faaliyet gösteren vakıf ve dernekler ile vakfın % 50 ve daha fazla hissesine sahip bulunduğu işletme ve iştiraklerden doğrudan alım yapabilmekte ve bu kuruluşlara iş yaptırabilmektedir.

Türkiye Diyanet Vakfı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasındaki ilişkiler **633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun** ile düzenlenmiş olup ilgili **Kanunun Değişik 13. Maddesinin 4. Paragrafında** “**Hac ve Umre hizmetleri ile ilgili olarak Başkanlık, gerektiğinde hac ve umre hizmetlerinin alım-satım, ulaşım, muhasebe ve mali işlemlerinin yürütülmesinde Türkiye Diyanet Vakfı ile işbirliği yapar denilmekte;** bunun yanında **Hac ve Umre Seyahatleri İle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik**” ile de, (**Madde: 4, Madde: 11**) Diyanet İşleri Başkanlığının Türkiye Diyanet Vakfı ile Hac ve Umre hizmetlerinde işbirliği yapacağı, bu manada Hac ve Umre Komisyonlarınca alınan alım-satım ile ilgili kararların Vakfın kendi iç mevzuatına göre icra edileceği gibi hususlar düzenlenmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı, Kamu İhale Kanununa tabi olmayıp her türlü mal ve hizmet alımlarını TDV İhale ve Satın Alma Talimatına göre yapmaktadır. İlgili talimat aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı İhale ve Satın Alma Talimatı

Madde 67- Aşağıda gösterilen kuruluşlardan doğrudan doğruya alım yapılabilir veya bu kuruluşlara iş yaptırılabilir:

- a) Genel, katma ve özel bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeler ve sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait olan ortaklıklar,
- b) Kamu iktisadi kuruluşları ve iktisadi devlet teşekkülleri ile sermayesinin yarısından fazlası, bu kuruluşlara ait olan ortaklık ve müesseseler,
- c) Özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar,
- d) Kamu yararına faaliyet gösteren vakıf ve dernekler,
- e) Vakfın %50 ve daha fazla hissesine sahip bulunduğu işletme ve iştirakler.

Türkiye Diyanet Vakfı, soru önergesinde de söz konusu edilen hacılarımıza verilen çantaların alınması dâhil olmak üzere ihale ve satın alma hususlarına dair tüm iş ve işlemlerini yukarıda belirtilen talimat doğrultusunda yerine getirmekte olup, önergede iddia edilen asılsız suçlamaları içeren hususlar da bu çerçevede ele alınarak değerlendirilmelidir.

KOMAŞ A.Ş., Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş, iş ve işlemlerini ilgili mevzuat çerçevesinde yerine getiren, Kamu İhale Kanunu'na ve Türkiye Diyanet Vakfı mevzuatına tabi olmayan anonim bir şirkettir.

Türkiye Diyanet Vakfı, kurumsal yapısını çağın gelişen ve değişen şartları çerçevesinde sürekli gözden geçirerek mevcut kapasitesini iyileştirme ve artırmaya yönelik adımlar atmakta, vakfın amacı doğrultusunda kendisinden beklenen çalışmalarını yürütmektedir. T.D.V., söz konusu hizmetleri en etkili ve en verimli bir şekilde yürütebilmek için gerekli olan nitelikli insan kaynağını geliştirmek için çalışmalar yapmakta, ihtiyacı doğrultusunda personel istihdam etmektedir. Mevcut personelin niteliğini artırmak için de hizmet içi eğitim ve seminer programları düzenlemektedir. Türkiye Diyanet Vakfının son dönemlerdeki hizmet alanlarındaki çeşitlilik ve genişleme göz önünde bulundurulduğunda ihtiyaç duyulan personelin nitelikleri de farklılıklar arz etmektedir. Bu çerçevede alanında tecrübeli, iyi yetişmiş, yabancı dil bilen ve günümüz iletişim ve bilişim teknolojilerine ve yönetim bilgilerine sahip, yönetim becerilerini bilen personelden yararlanmak amacıyla istihdam politikası geliştirilmektedir. Önergede ismi geçen T.D.V. yöneticileri ve diğer yöneticiler bu çerçevede istihdam edilmiş olup, bir başkasının yerine istihdam edilmemişlerdir. Söz konusu T.D.V. yöneticilerinin bugüne kadar haklarında yargıya intikal etmiş herhangi bir dava da bulunmamaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı çalışanları, iş kanununa tabi olup, iş kanunu hükümleri çerçevesinde çalışanların sosyal ve özlük hakları kendilerine verilmektedir. Vakıf tarafından yapılan iş ve işlemlerin yargıya taşınması halinde mahkemeler tarafından verilen kararlar süresi içerisinde yerine getirilmektedir.

Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu, 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 01.07.2010 tarih 6002 Sayılı Kanunla Değişik, 7. Maddesinin 1. Fıkrasının a bendinde yer alan "Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak" hükmü çerçevesinde ve buna dayanılarak Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kurban hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca yürütülmesine dair karar çerçevesinde yerine getirilmektedir.

Vekâleten Kurban kesimi için yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da pek çok ülkede organizasyon düzenlenmektedir. İlgili ülkelerdeki kurban fiyatları tüm organizasyon masrafları dikkate alınarak belirlenmekte ve kamuoyu bu doğrultuda bilgilendirilmektedir. Vekâleten Kurban kesimi şartlı bağış niteliğinde olup bağış yapan kişinin tercihiyle göre yurt

içi veya yurt dışında dini usullere uygun bir şekilde kesilmekte ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılmaktadır. 1993 yılından bugüne Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu düzenlenmiş olup son yıllarda ülkemizde yüzü aşkın il ve ilçede; yurt dışında ise elliden fazla ülke ve yüzden fazla bölgede Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu gerçekleştirilmiştir.

Başkanlığımızın Türkiye Diyanet Vakfı'yla birlikte yürüttüğü Vekâletle Kurban Organizasyonu, yurt içinde 133 il ve ilçe merkezinde, yurt dışında ise Balkanlar, Afrika, Latin Amerika ve Asya'da 55 ülke ve 165 bölgede gerçekleşmiş ve dağıtımlar yapılmıştır.

Başkanlık ve Vakıf birlikteliğiyle yürütülen bu organizasyona;

2010 yılında 45.611

2011 yılında 74.038

2012 yılında 55.939

2013 yılında ise 89.027 vatandaşımız iştirak etmiştir.

Lojmanlarla ilgili olarak yapılan harcamalar ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılmakta olup Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü'ne ait şirketler üzerinden yapıldığı şeklindeki iddialar ile önergede iddia edilen diğer hususlar asılsız olup gerçekleri yansıtmamaktadır.

Diyanet İşleri Başkanı ve Diyanet İşleri Başkanlığı üst düzey yöneticilerinin eşlerine Türkiye Diyanet Vakfı ve/veya vakıf ile bağlı bulunan kurum, kuruluş veya şirketler tarafından özel bir araç ya da şoför tahsis edilmemiştir.

Diyanet İşleri Bakanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından düzenlenen yardım kampanyaları, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılmakta ve tereddüde mahal vermeyecek şekilde hassas davranılarak yardımların amacı doğrultusunda kullanılmasına özen gösterilmektedir.

Ülkemiz genelindeki camilerde;

- a) Diyanet İşleri Başkanlığınca ülke genelinde açılan yardım kampanyaları,
- b) Türkiye Diyanet Vakfınca Türkiye genelinde açılan yardım kampanyaları,
- c) İl ve ilçe müftülüklerinin mahallindeki ihtiyaçlarının (Kur'an kursu, camiler vb.), karşılanması için müftülükler veya Vakıf şubelerince mahallindeki kampanyalar,
- d) Mahallindeki çeşitli kişi, kurum, dernek, vakıf vb. tarafından, 2860 sayılı yardım toplama kanunu çerçevesinde, yardım toplanabilmektedir.

Bunlardan Türkiye Diyanet Vakfı ve Vakıf şubelerince gerçekleştirilen kampanyalarda camilerden toplanan yardım paraları ile müftülüklerce toplanan yardımlardan vakıf hesaplarına yatırılacaklar;

a.a) Üç kişilik komisyonca tutanağa bağlanmaktadır.

a.b) Tutanakta belirtilen yardımlar, ilgili şubece teslim-tesellüm tutanağı ve makbuz düzenlenerek şube hesabına alınmaktadır.

a.c) Tutanak ve makbuz örneği cami ilan panosuna asılmak üzere ilgili personele verilmektedir.

Türkiye Diyanet Vakfı ve Vakıf şubelerince toplanan yardımlar için mutlaka makbuz kesilmesi, makbuzsuz yardım toplanmaması gerektiği Genel Merkez tarafından tüm Şubelere talimatlarla bildirilmekte, ayrıca denetim elemanlarınca teftişe tabi tutulmakta, mevzuat dışı uygulamaların tespiti halinde, ilgililer hakkında gerekli idari ve hukuki işlemler yapılmaktadır.

Kamuoyu tarafından da net bir şekilde bilinmektedir ki Türkiye Diyanet Vakfı, kurulduğu günden bugüne, kuruluş gayelerinden birisi olan sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın desteklenmesi, yurtiçinde olduğu gibi yurtdışında da meydana gelen deprem, sel, açlık ve savaş gibi felaketlerde mağdur olanların yaralarının bir an evvel sarılması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde yardım kampanyaları düzenlemekte, toplanan yardımları da büyük bir titizlikle ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır.

Bu bağlamda Türkiye Diyanet Vakfı tarafından;

Dünyanın en fakir kıtası olan Afrika'da 40 milyonun üzerinde insanın kronik açlık tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı, her üç Afrikalıdan birisinin yetersiz beslendiği, Afrika'nın yeni bir kuraklık dalgasının etkisinde olduğu, Doğu Afrika ülkelerinin son 60 yılın en büyük büyük kuraklığını yaşadığı, özellikle Somali, Etiyopya, Kenya, Eritre, Tanzanya, Uganda ve Burundi'de etkisini gösteren bu kuraklığın binlerce insanın yaşamını tehdit ettiği Afrika'da, yaşanan bu felakete Vakfımızın da kayıtsız kalamayacağı dikkate alınarak, açlık tehlikesiyle karşı karşıya kalan Afrika kıtası ülkeleri için,

Güneydoğu Asya'da bulunan Myanmar'ın Arakan bölgesinde yaşayan Müslüman halka karşı, son dönemde iyice artan şiddet hareketleri nedeniyle evsiz kalan ve yurtlarını terk eden binlerce insan, mülteci durumuna düşerek komşu ülkelere sığınmaya çalışmaktadırlar. Barınma, açlık, susuzluk ve salgın hastalık tehlikesi ile karşı karşıya kalan bu insanlar için

Vakfımızca Arakan/Burma ve Mali'de yaşam mücadelesi veren Müslüman kardeşlerimizin hali hazırdaki durumlarına binaen Arakan ve Mali Müslümanları için,

23 Ekim 2011 tarihinde Van İli ve çevresinde meydana gelen depremde zarar gören vatandaşlarımızın yaralarının sarılması için yardım kampanyaları düzenlenmiştir.

Haiti için Türkiye Diyanet Vakfı tarafından herhangi bir yardım kampanyası düzenlenmemiştir.

Düzenlenen yardım kampanyaları, meydana gelen deprem, sel, açlık ve savaş gibi felaketlerde mağdur olanların yaralarının sarılması amacıyla düzenlendiğinden, öncelikle T.C. Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve Türk Kızılayı ile gerekli koordinenin sağlanmasını müteakip, afetin aciliyetine binaen, bazen kampanya sonucu da beklenilmeden afetin cereyan ettiği bölgenin durumuna göre bölgeye anında müdahale edilmekte ve mağdur insanların acil ihtiyaçları göz önünde bulundurularak gereken yardımlar bölgeye sevk edilmeye başlanmaktadır.

Daha sonra ise bölgede yapılan izlenimler de dikkate alınarak, yine aynı kurum ve kuruluşlarla beraber, ayrıca yardım yapılacak bölgenin resmi kurum ve kuruluşları ile de koordineli olarak, yardım yapılacak yerlerin ihtiyaç durumları, fiziki şartları, dağıtım yapılacak malzemelerin tespiti ve ileriye dönük kalıcı ve uzun vadeli çözümlere ait yapılacak işler detaylı bir şekilde projelendirilerek, bu projeler belirli periyotlar halinde uygulamaya koyulmakta ve sürece göre uygulamaya (yardımların yapılmasına) devam edilmektedir.

Kampanyalarda toplanan yardımlar büyük bir titizlik içerisinde sadece toplanma amaçları doğrultusunda sarf edilmekte ve yine ilgili Mülki İdari Amirliklerine bilgi verilerek gerekli denetimler yapılmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından; Afrika'da (Somali, Etiyopya, Kenya, Eritre, Tanzania, Uganda ve Burundi'de) açlık tehlikesi ile karşı karşıya kalan insanlara bir lokma ekmek, bir yudum su ikram edebilmek amacıyla, 05.08.2011 tarihli ve B.02.0.PPG.0.12-010-06/8008 (2011/9) sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda 05 Ağustos 2011 Cuma günü yurt içi ve yurt dışındaki bütün camilerimizde başlatılan yardım kampanyası sonucunda; 127.161.585,40-TL, 3.679.880,45-EURO ve 904.474,42-USD toplanmış, toplanan tüm yardımlar Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın ilgili hesaplarına havale edilerek hesaplar kapatılmıştır.

Bahsi geçen yardım kampanyası ile ilgili Diyanet İşleri Başkanlığı SMS kampanyası düzenlenmemiştir.

12 Ocak 2010 tarihinde Haiti'de meydana gelen deprem felaketinin sebep olduğu acıları bir nebze de olsa hafifletebilmek amacıyla 05 Şubat 2010 Cuma günü Başkanlığımızca düzenlenen kampanya sonucu toplanan 5.837.177,84-TL ve 519.959,94-EURO yardım paraları düzenlenen protokol gereği belirtilen hizmetin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürlüğüne havale edilmiştir.

Hac farızasını yerine getirmek veya umre yapmak üzere Suudi Arabistan'a gidecek vatandaşlarımızın bu ziyaretlerini, en başta hac ve umre ibadetlerinin ruhuna uygun bir şekilde yerine getirmek, Devletimizin onuruna yaraşır biçimde, her türlü çıkardan uzak, sağlık ve güvenlik şartları içinde yapmalarını sağlamak amacıyla, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 1 inci maddesine dayanılarak, Hac ve Umre Seyahatleri İle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair 10/12/1999 tarihli ve 1999/13919 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Karar; 633 sayılı Kanun ve bu Karara dayanılarak yürürlüğe giren Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik, 18/05/2000 tarihli ve 24053 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda 6002 sayılı Kanunla köklü değişiklikler yapılmış, daire başkanlıkları düzeyinde yürütülen Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetleri genel müdürlük seviyesine çıkarılmış, bu çerçevede hac ve umre organizasyonu ile ilgili de Kanuna yeni hükümler getirilmiştir.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 6002 sayılı Kanunla değişik 13 üncü maddesinde, hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun ifası amacıyla Başkanlık ve/veya Başkanlığın denetimi ve gözetimi altında (A) grubu seyahat acentaları tarafından hac ve umre seferleri düzenleneceği, hizmet bedelini belirlemeye Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulunun yetkili olduğu, Başkanlığın, gerektiğinde hac ve umre hizmetlerinin alım-satım, ulaşım, muhasebe ve mali işlemlerinin bedeli mukabilinde yürütülmesinde Türkiye Diyanet Vakfı ile işbirliği yapabileceği, hac ve umre ücretlerinin Başkanlığın denetiminde, Türkiye Diyanet Vakfınca açılacak Hac ve Umre Hesabına yatırılacağı, bu hesaptan hac ve umre hizmetleri, Başkanlığın yurtiçi ve yurt dışındaki hizmet ve faaliyetleri, eğitim, öğretim, yayın, bilimsel proje ve araştırma faaliyetleri, konferans, sempozyum ve benzeri toplantılar ile dini nitelikli diğer hizmet ve faaliyetlere, komisyon kararlarına dayanılarak harcanacağı belirtilmiştir.

2000-2013 yıllarında ilgili hac ve umre dönemlerinde hacı adaylarından ve umre yolcularından alınan paralar döviz cinsinden alınmakta olup, büyük çoğunluğu da hac ve umre hizmetleri için döviz cinsinden harcanmaktadır.

Hac ve Umre Hesabından yapılan tasarrufların hangi hizmet ve faaliyetlere harcanacağı, 18/05/2000 tarihli ve 24053 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 66 ncı maddesinde; bu Yönetmeliği yürürlükten kaldıran ve 19 Şubat 2013 tarihli ve 28564 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 18 inci maddesinde tek tek sayılmıştır.

2000-2013 yılları hac döneminde, hac ücretleri, kesin kayıt sırasında peşin yatırılabilirdiği gibi üç taksit halinde de yatırılabilmiştir.

Hacı adaylarından tahsil edilen paralar Kamu Bankaları olan T.C. Vakıflar Bankası, T.C. Halk Bankası ve T.C Ziraat Bankası'nın ilgili şubelerinde açılan Hac ve Umre hesaplarında muhafaza edilmektedir. Alınan ücretler, henüz hac yolculuğu başlamadan hac için kiralanen ev ve otel ücretlerine, hacı adaylarına verilecek valiz, çanta, elbiselik kumaş ve benzeri hac malzemelerine, Mekke ve Medine’de Diyanet İşleri Başkanlığı ve acente tarafından götürülen hacılara sunulacak sağlık hizmetleri için ihtiyaç duyulan ilaç ve sağlık malzemelerinin alımına, hacı adayları ile birlikte hacı adaylarını hacca götürecek personelin eğitimine, hacı adayları henüz Mekke ve Medine’ye intikal etmeden önce, onlara verilecek yiyecek ve içeceklerin teminine harcanmaktadır. Sayılan bu ve benzeri sebeplerden dolayı hacı adaylarından alınan ücretlerin uzun süre bankalarda tutma imkânı bulunmamaktadır.

Suudi Arabistan’da yapılan harcamalar ve personele verilen harcırahlar ile uçak biletleri döviz cinsinden gerçekleştirilmektedir.

Hac ve umre seyahatleri ile ilgili iş ve işlemler ile Hac ve Umre Hesabından yapılan bütün harcamalar her yıl hac mevsimi sonunda Başkanlık, Sayıştay ve gerektiğinde Başbakanlık müfettişleri tarafından denetlenmektedir.

Hac ve umreye gidecek vatandaşlarımızın biletleri ile hac ve umre dönemlerinde görev alan personellerin yurtiçi ve yurtdışı harcırahları, organizasyondaki görevine ve kadro derecesine istinaden yukarıda yer alan Bakanlar Kurulu Kararı eki Karar hükümleri çerçevesinde ödenmektedir.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1 inci

maddesinde belirtildiği üzere, “İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek” üzere kurulan Başkanlığımız, kurulduğu günden beri halkımız arasında birlik beraberlik, kardeşlik, sevgi ve saygı bağlarını pekiştirme gibi çok önemli görev ve fonksiyonlar icra etmekte; hiçbir ayırım yapmadan toplumun her kesiminin din konusunda doğru bilgilenmesi ve kuşatıcı bir din hizmeti alması yönünde yasaların kendisine verdiği yetkiler doğrultusunda hizmet ve faaliyetlerini sürdürmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın her türlü hizmetine destek vermek üzere kurulan Türkiye Diyanet Vakfı da eğitim ve kültür kurumları inşa edip donatmak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın desteklenmesine katkıda bulunmak, imkânları nispetinde savaş, işgal, afet gibi durumlarda yardım bekleyen bütün insanlığa din ve milliyet ayrımı gözetmeksizin yardım etmek, vakfa yapılacak her türlü ayni ve veya nakdi bağışların, zekât, fitre gibi yardımların, ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını sağlamak amaçları doğrultusunda yukarıda da belirtildiği üzere hem ülkemizde hem de uluslararası arenada çok önemli hizmetler yürütmektedir.

Gerek Diyanet İşleri Başkanlığı gerekse Türkiye Diyanet Vakfı, tüm hizmet alanlarında yasaların kendilerine çizmiş olduğu sınırlar doğrultusunda hareket etmekte olup Başkanlık Sayıştay; Türkiye Diyanet Vakfı ise tâbi olduğu Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından denetlenmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı yürütmüş olduğu hizmetlerle halkımızın büyük teveccühünü kazanmış ve toplumun vicdanı haline gelmiştir. Türkiye Diyanet Vakfı da Başkanlığın amaç ve çalışmalarına uyumlu çalışmalarıyla ülkemizin ve halkımızın hamiyetperverliğini, kadirşinaslığını, yardımseverliğini gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yürütmüş olduğu pek çok hizmet ve faaliyetle milletimizi uluslararası platformlarda eleştirilecek değil takdir edilmesi gereken bir düzeyde temsil etmektedir.